

ARBM01

Album

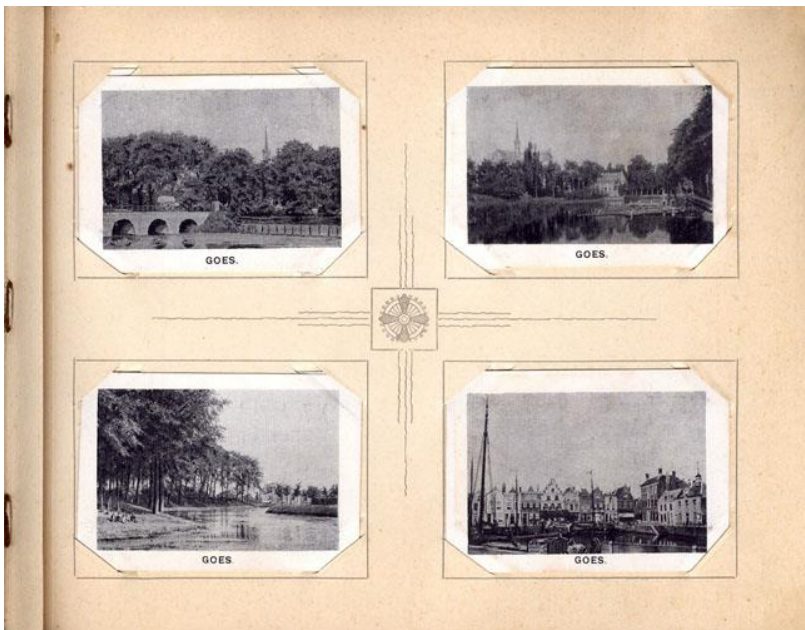
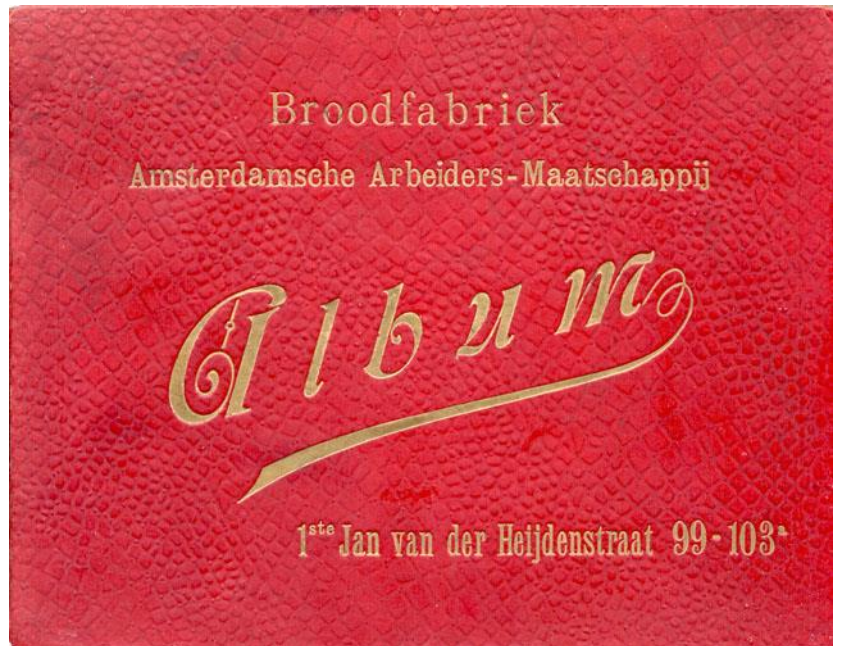
Album. Amsterdamsche Arbeiders – Maatschappij, Broodfabriek. (1907)

Titelblad en 13 tekstloze plaatjesbladen om 104 plaatjes in te steken.

Kenmerken

Klein insteekalbum van circa A5 formaat (21 x 16 cm), met stijve kaft overtrokken met gelakt papier met leerprint. De 7 dubbele bladen zijn in de band geniet. De achterkant is blanco. Het album kan 104 plaatjes bevatten, 4 per pagina.

De plaatjes van 70 x 50 mm op dun lithokarton zijn topografische zwart-wit foto's, van o.a. Kampen, Edam, Volendam, Wormerveer, Zaandam, Marken, Veendam, Delft, Rotterdam, Zwolle, Arnhem, Goes, Winschoten en Bolsward. De plaatsnaam is op de voorkant onder in de witrand gedrukt. Op de achterkant van de plaatjes staan verschillende reclameteksten, zie onderaan de volgende pagina.

De plaatjes zijn ongenummerd, ze kunnen dus in willekeurige volgorde ingestoken worden. Hoeveel verschillende plaatjes uitgegeven zijn is niet met zekerheid bekend. Vermoedelijk waren het er 100. Op pagina 3 hierna is een lijst gegeven van alle bekende plaatjes.

De plaatjes werden alleen geleverd in de pakken "Sportbeschuit", niet echt een product voor de socialistische arbeiders. Daardoor zijn de plaatjes en het album zeer zeldzaam gebleven.

"Goed Brood is het voedsel voor den arbeider in het bijzonder"

Amsterdamsche Arbeiders-Maatschappij

De Amsterdamsche Arbeidersmaatschappij werd in 1889 opgericht door een groep "anarchistische" bakkersgezellen. Het was een coöperatieve vereniging, zoals de vele arbeiderscoöperaties die in het laatste kwart van de 19^e eeuw vooral in de Zaanstreek, Rotterdam en Groningen zijn opgericht om de macht van de fabrikanten en de gedwongen winkelnering te doorbreken. De jonge club kreeg direct aanhang; er werd een pand aan de Rozengracht gekocht en gesloopt en op die plek werd een bakkerij gebouwd. Die werd snel te klein en er werd een nieuwe "broodfabriek" gebouwd aan de 1e Jan van der Heijdenstraat die meerdere keren moest uitbreiden tot vier percelen in die straat in beslag genomen werden.

Het was de bedoeling van de oprichters om zich op meer terreinen met de welstand van de arbeiders bezig te houden, maar verder dan de broodfabriek is het niet gekomen. Al in het eerste decennium van haar bestaan woedden er – naar de geest van de tijd – hevige conflicten tussen leiding en arbeiders en tussen groepen arbeiders onderling, en men verweet elkaar in advertenties in "Het volk, dagblad voor de arbeiderspartij", dictatoriaal gedrag en bedrog. Om een einde te maken aan de onbestuurbaarheid werd de vereniging in 1901 omgezet in een N.V. waarbij de deelnames in de coöperatie omgeruild werden in aandelen. Er werd flink dividend uitbetaald (in de vorm van brood), in 1904 zelfs 9 procent.

Het mocht allemaal niet baten. Er bleven conflicten en lastercampagnes komen, en de goede resultaten waren aanleiding voor andere Amsterdamse bakkers tot tegencampagnes, waarin de N.V. ervan beschuldigd werd dat het dividend alleen maar zo hoog kon zijn doordat de broodprijzen te hoog waren.

Van de grote idealen van de oprichters bleef niets over. Ten slotte werd de N.V. in juli 1912 opgeheven.

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

Amsterdamsche Arbeiders-Maatschappij

1e Jan van der Heijdenstraat 99-103 a.

Goed Brood moet geëischt worden door iedereen.

Goed Brood is het voedsel voor den arbeider in het bijzonder onderhoudt het lichaam, sterkt de spieren.

Goed Brood regelt de spijsvertering.

Goed Brood Is het leven.

Beproof ons brood en U blijft verbruiker.
Door het **Gebruik** zal Uw **Verbruik** verminderen.

Speciale Weit- en Roggebroodbakkerij.
Bossche roggebrood volgens het oude recept vervaardigd

GEWONE PRIJZEN. **VRIJ PAASCH en KERSTBROOD.**
Dividend aan de verbruikers over
===== 1904 9 PROCENT. =====
DE DIRECTIE.

Bestelkaarten worden desverlaagd vergoed.

N.V. Amsterd. Arbeiders-Maatsch.
1e Jan van der Heijdenstraat 99-103a.

De bereiding van onze producten kan iedereen gaan zien.
De grondstoffen zijn van de beste kwaliteiten.

N.V. Amst. Arbeiders-Maatsch.
1e Jan v. d. Heijdenstraat 99-103a.

Door het gebruik van ons **BRUIN- en WEITBROOD** zijn reeds vele ziekten voorkomen.

N.V. Amsterd. Arbeiders-Maatsch.
1e Jan van der Heijdenstraat 99-103a.

Bakkers, die hard werken en onvoldoende hun brood verdienen, komen bij ons niet voor.
De beste loonen worden bij ons betaald.

Lijst van de plaatjes

De plaatjes zijn ongenummerd en als titel staat er alleen een plaatsnaam op. Daarom zijn ze moeilijk te identificeren. In deze lijst zijn omschrijvingen bedacht die ze enigszins vindbaar maken. Tot nu toe zijn 97 plaatjes bekend.

Alkmaar Stenen brug	Goes stenen brug	Volendam Molen
Alkmaar Gracht	Goes kade met gevels	Winschoten Haven
Alkmaar Kaasmarkt	Goes parkvijver	Winschoten gracht met molen
Alkmaar Kade met trapgevels		
	Groningen gracht	Wormerveer water
A'dam Mozes en Aaronkerk links	Groningen marktplein	
A'dam Mozes en Aaronkerk rechts	Groningen Martinatoren	Zaandam Stadsgezicht
Amsterdam Munttoren		Zaandam water
Amsterdam Vondelpark	Harlingen haven	
		Zaanstreek polder
Apeldoorn water	Heerenveen Kerk	Zaanstreek dijk en molen
		Zaanstreek vaart met 2 molens
Arnhem Park	Den Bosch singel met ophaalbrug	
Arnhem Pension	Den Bosch bij de Citadel	Zierikzee molen
	Den Bosch boten	
Bergen op Zoom Haven		Zutphen IJssel met kerk
Bergen op Zoom Bocht	Kampen Boten	Zutphen Kade
	Kampen IJzeren brug	Zutphen Stadsgezicht
Bolsward Molens	Kampen Kerk	
		Zwolle Molens
Breda Grote Kerk	Leeuwarden Waag	Zwolle ophaalbrug
Breda Kade	Leeuwarden markt	Zwolle water
Breda Het kasteel	Leeuwarden kade	
Breda Vesting		
	Marken houten huizen	
Delft Gracht	Marken vissersboten	
Delft Water met ophaalbrug		
Delft Waterpoort	Middelburg Abdijtoren	
Delft Water 1	Middelburg Stadhuis	
Delft Water 2	Middelburg Kades 1	
	Middelburg kades 2	
Den Haag Hofvijver		
Den Haag Gracht	Monnikendam Haven	
Den Haag Gracht met boten 1	Monnikendam Kerk	
Den Haag Gracht met boten 2	Monnikendam water	
Den Haag Malieveld		
Den Haag Plein met standbeeld	Nijmegen Belvédère	
Den Haag Water met molen	Nijmegen Singel	
Deventer IJsselkade	Purmerend water	
Deventer laan	Purmerend plein	
Dordrecht straat met molen	Rotterdam Poort	
Dordrecht kop met kerk	Rotterdam Spoorbrug	
Dordrecht kerk met zeilboten	Rotterdam Water met boten	
Dordrecht kade met kerk	Rotterdam Willemsbrug	
Dordrecht water met roeiboort 1		
Dordrecht water met roeiboort 2	Scheveningen Strand en boten	
	Scheveningen Strandstoelen	
Edam ophaalbrug		
Edam water met roeiboort	Sneek Waterpoort	
Franeker molen	Veendam Singel	
Goes Parkvijver met kerk	Vlissingen kade	

